

KHÔI PHỤC HAI BỨC TƯỢNG PHẬT KHỔNG LỒ

Vừa qua, UNESCO đã tổ chức kỷ niệm 10 năm ngày 2 bức tượng khổng lồ tại Bamiyan – Afghanistan bị lực lượng Hồi giáo Taliban tàn phá với chủ đề là “Khoan dung và hữu nghị văn hóa”. Lồng trong lễ kỷ niệm đó là hội thảo khoa học nhằm nghiên cứu về cách bảo tồn và ra mắt công chúng những chứng tích khảo cổ học và cảnh quan văn hóa của nơi đây.

Chủ trì Hội thảo là Tổng giám đốc UNESCO – bà Irina Bokova. Trong phiên khai mạc, bà đã thúc giục cộng đồng quốc tế phải bảo vệ khẩn cấp di sản của nhân loại đang bị hư hại hoặc hủy diệt; tránh bất ổn và những mưu đồ chính trị muốn chiếm đoạt tài sản chung làm của riêng và trộm cắp.

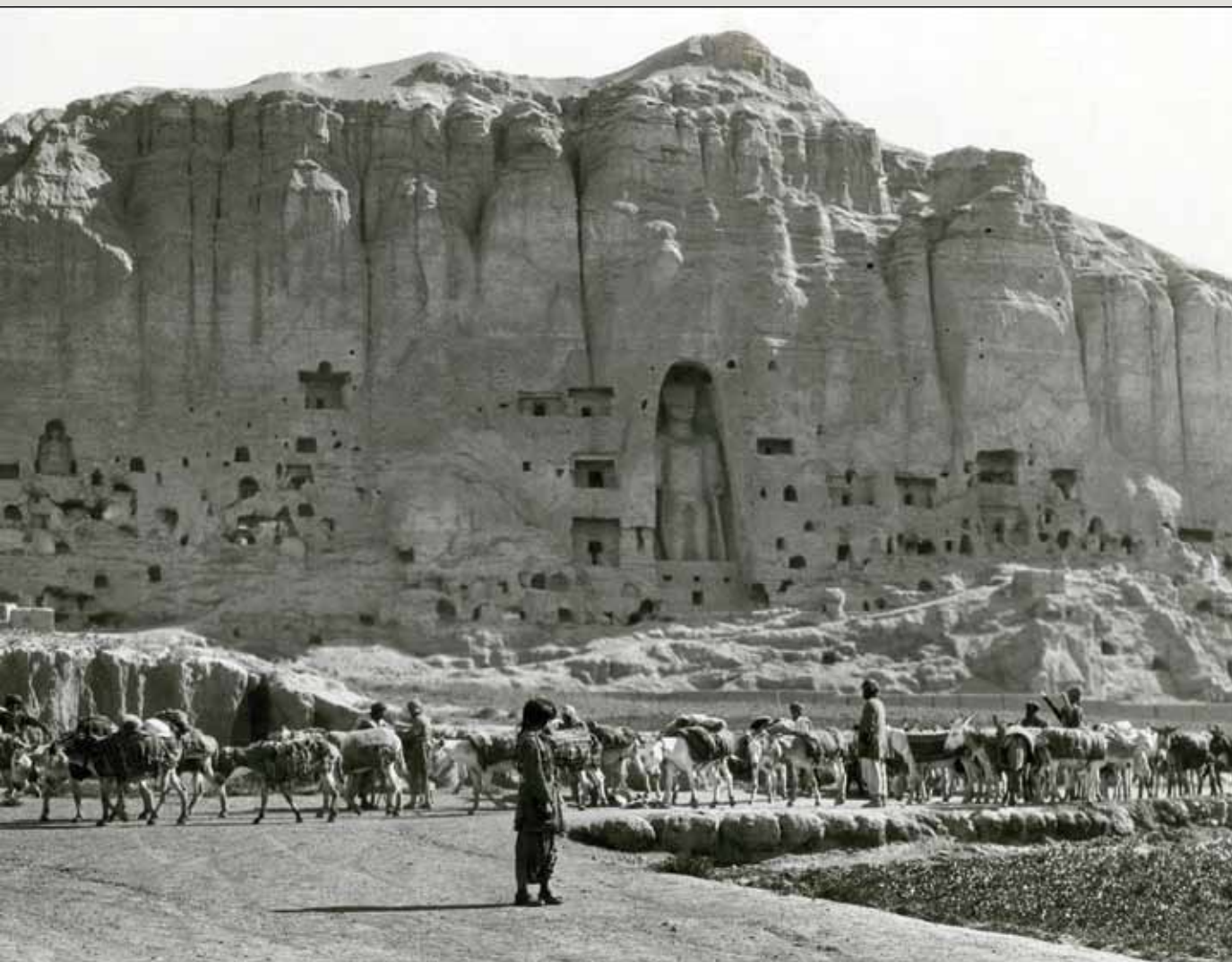

Cách đây 10 năm, UNESCO và cộng đồng quốc tế đã bất lực trước cảnh hai bức tượng bị tàn phá. Dáng đứng sừng sững của hai bức tượng này trong suốt 1,5 thiên niên kỷ qua như một bằng chứng vĩ đại về niềm kiêu hãnh và tự hào của loài người. Chúng bị tàn phá vì những xung đột tôn giáo ở Afghanistan.

Kể từ đó, chúng ta lại chứng kiến những

trường hợp khác mà di sản văn hóa là nạn nhân của các âm mưu, xung đột và biến thủ chính trị. Tất cả chúng ta, các chính phủ, các nhà giáo dục kết hợp với các phương tiện thông tin đại chúng phải nâng cao nhận thức về việc đáp ứng tiêu chuẩn về Di sản văn hóa mà UNESCO đã đề ra trong Công ước về DI SẢN VĂN HÓA năm 1972 để bảo vệ các di sản trong trường hợp có thể xảy ra xung đột vũ trang. Thêm vào đó là các hiệp ước; các công ước về các biện pháp nhằm ngăn ngừa và cấm đoán các hoạt động liên quan đến xuất, nhập khẩu trái phép cũng như việc chuyển giao việc sở hữu các tài sản văn hóa.

Sau khi thông qua những đề xuất mong tìm ra các biện pháp khôi phục 2 bức

tượng cũng như sự hiện diện trở lại của hốc tượng trong tương lai từ các nhóm chuyên gia quốc tế đến từ Đức, Ý, Nhật, một số thành viên khác tham dự gồm: Bộ trưởng Văn hóa Thông tin Afghanistan, Bộ trưởng về các vấn đề liên quan đến phát triển đô thị, thống đốc thung lũng tỉnh Bamiyan, đã nhất trí:

Việc tái thiết tổng thể công trình điêu khắc Phật giáo không chỉ là công việc trong chốc lát mà phải căn cứ trên những dữ liệu khoa học sẵn có và dựa trên các ước tính tốt nhất của những nguồn lực tiềm năng.

Hốc tượng ở phía Tây to hơn sẽ được củng cố và khoảng trống bên trái như là một bằng chứng của bạo lực đã xảy ra trong quá khứ; đồng thời một nghiên cứu có tính khả thi sẽ được thực hiện để xác định liệu có nên lắp ráp lại từng phần của mảnh vụn ở tượng phía Đông hay không – đây có thể là sự chọn lựa của

năm tiếp theo.

Có một điều hết sức quan trọng: Cần xây dựng bảo tàng trung tâm ở Bamiyan và các khu bảo tàng nhỏ hơn trong khu vực thuộc phạm vi cảnh quan văn hóa cốt để bảo tồn và trưng bày những hiện vật tìm kiếm được từ thung lũng - vốn là tài sản văn hóa thế giới.

Các công việc tiến hành cần phải được theo đuổi vì mục đích bảo vệ và bảo tồn toàn bộ cảnh quan văn hóa thung lũng Bamiyan với sự quan tâm thích đáng đối với tất cả những gì liên quan tới hợp phần kiến trúc và khảo cổ cần thiết cho sự phát triển trong tương lai của Bamiyan.

Cuộc hội thảo của nhóm làm việc chuyên gia năm 2011 đã đi đến kết luận: Khu vực từng được công nhận là di sản văn hóa thế giới này khả năng sẽ bị loại bỏ khỏi danh sách di sản văn hóa thế giới đang trong tình trạng nguy hiểm

vào năm 2013. Kết luận này sẽ là cơ sở để tiến hành một cuộc khảo sát trong thời gian tới.

Các đại biểu tham gia hội nghị cuối cùng đã đi đến kết luận: Thảm họa của sự hủy diệt hiện đã lùi lại ở phía sau chúng ta, nhưng thung lũng Bamiyan với lịch sử độc đáo, di sản văn hóa vật thể và phi vật thể, các cộng đồng địa phương đã để lại bài học quý giá: làm thế nào để chuyển đổi từ hành động mang tính phá hủy thành cơ hội nhằm củng cố tinh thần khoan dung, hòa bình và phát triển thông qua văn hóa cho các thế hệ tương lai.

HÀ VÕ (lược dịch)

(Nguồn: <http://www.unesco.org>)